

Karmen Joller
sotsiaalminister

29.08.2025

Eesti Tegevusterapeutide Liidu (ETL) tagasiside sotsiaalhoolekande seaduse, ravikindlustuse seaduse ja meditsiiniseadme seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsusele.

Järgnevalt toome ära ETLi arvamuse peamised põhiseisukohad:

1. Täiendavat analüüsi vajab abivahendite ja meditsiiniseadmete pakkumise teekond ning sellega seotud erinevate osapoolte pädevusnõuded ja vastutusalad. On murettekitav, et juba praegu ei ole kehtestatud meditsiiniseadmete (nt ortooside) müügil tervishoiuteenust vahetult osutavale ehk meditsiiniseadet vahetult müüvale isikule miinimumnõudeid (täiendkoolitused, erialane ettevalmistus, põhiharidus/keskharidus jne). VTK järgi ei peeta vajalikuks kehtestada nõudeid ka Tervisekassa alla üleviidavate abivahendite müügil (nt elektrilised ratastoolid, lingtõstukid, küünarkargud, kommunikaatorid, kuulmisabivahendid, valged kepid jne). Samas valesti valitud abivahend või selle valesti kasutama õpetamine võib viia abivahendi mitte kasutamiseni, töövõime languse, suurema hooldusvajaduse, süveneva tervisekahjustuse või enneaegse surmani (ehk suurendada tervishoiu ja sotsiaalvaldkonna kulusid täiendavalt). Abivahendite valdkond sarnaselt teistele riigi poolt rahastatud tervishoiu ja sotsiaalvaldkonna teenustele vajab reguleerimist, kvaliteedi tagamist ja kvalifitseeritud tööjõudu. Abi- ja hõlbustusvahendite (*assistive technology*) rahvusvahelise uuringu järgi ([viide](#)) on abivahendite süsteemi täiustamiseks vajalik arendada ja tugevdada selle nelja põhikomponenti, millest üheks on tööjõud. Tagasisidestamisele saadetud VTK praegusel kujul (ilma igasuguste nõueteta abivahendit vahetult valivale, seda kohandavale ja selle kasutamist õpetavale isikule) lõhub niigi õhukest abivahendite valdkonnas väljakujunenud struktuuri, poliitikaid, standardeid ja tööjõudu.
2. Käesolev VTK näeb küll ette meditsiiniseadme kaardi väljastajate ringi laiendamist tervishoius, kuid samas kitsendab abivahendite väljakirjutamise õigust väljaspool tervishoidu, kus hetkel on see võimalus olemas (nt haridussüsteemis, sotsiaalvaldkonnas, tööalases rehabilitatsioonis). Abivahenditeenusele suunamine (tõendi/ kaardi väljastamine) peaks olema süsteemideülene ja seotud spetsialistide pädevusega mitte aga süsteemiga, kus spetsialistid töötavad. VTK loob teatud olukordades täiendava teenuste dubleerimise ja pikendab inimeste abivahenditeni jõudmise teekonda, kuna näiteks erinevatele süsteemidele

teenuseid osutav spetsialist ühe kliendiga töötades võib tõendi väljastada, aga järgmise kliendi peab saatma näiteks perearstikeskusesse või enda juurde tasulisele tervishoiuteenusele.

3. Juhul kui abivahendite üleviimisega jätkatakse siis on väga tähtis, et vajalikud seaduse muudatused ja tehnilised lahendused oleksid koheselt kättesaadavad koos esimeste abivahendite üleviimisega 2027. aastal, et ei tekiks olukorda, kus aastateks jäävad osad spetsialistid ilma õigusest abivahendeid määrata. Sellist olukorda on tegevusterapeutid ja teised spetsialistid ortooside üleviimisel Tervisekassa alla juba kogenud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Anne-Mari Viikman

Eesti Tegevusterapeutide Liidu esimees